

AKTIVITETER FRA FAFO**Konferanse på Fafo om inkludering av romfolk 26/9: Opptak nett-tv og presentasjoner.**

Den 26. september arrangerte Fafo - i samarbeid med EU-landenes ambassader og EU-delegasjonen i Norge - en konferanse om inkludering av romfolk. Med utgangspunkt i «2011 EU Framework for national Roma integration strategies» var det innledninger og debatt om temaene arbeidsliv, utdanning, helse og bolig. På programmet var det nasjonale og internasjonale eksperter, politikere og representanter fra EU-kommisjonen. Konferansen ble vist direkte på nett-tv, og opptak fra sendingene er tilgjengelig i ca 14 dager. (Fafo Østforum, 01.10.12) [Se opptak fra nett-tv. Last ned presentasjoner](#) (ppt og manus) [Les mer om konferansen og "2011 EU Framework for national Roma integration strategies"](#)

NYHETSSAKER FRA VÅR NYHETSTJENESTE**ALLMENNGJØRING OG SOSIAL DUMPING**[Temaside om allmenngjøring](#)**Høyesterett tar strid om sosial dumping i**

verftsindustrien. Borgarting lagmannsrett ga i mai staten medhold i den prinsipielt viktige saken om allmenngjøring av avtaler for ansatte i norsk verfts-industri. Arbeidsgiverorganisasjonene og ni verft anket imidlertid avgjørelsen. Nå har Høyesteretts ankeutvalg besluttet å behandle anken. (ABC Nyheter, 02.10.12) [Les mer](#)

Vil ha en tredje handlingsplan mot sosial dumping. Anette Trettebergstuen sitter i sosial og arbeidskomiteen på Stortinget og går sterkt inn for at fagbevegelsen må styrkes med å få en tredje handlingsplan mot sosial dumping. Hun vil at denne

planen skal konsentrere seg om transportsektoren. (Radio Riks, 03.10.12) [Hør innslaget her](#)

SV krever ny dumping-plan.

To handlingsplaner mot sosial dumping er ikke nok, mener SV. Partiet ber om en tredje. - Stor arbeidsinnvandring og flere useriøse arbeidsgivere som til dels opererer i flere land, gjør det nødvendig med et nytt krafttak mot å utnytte og underbetale folk og mot arbeid under dårlige og farlige forhold, sier SVs arbeidspolitiske talskvinne Karin Andersen. - Hvis vi ikke stopper sosial dumping, har ikke ærlige bedrifter mulighet til å overleve, sier hun. (Hamar Arbeiderblad / NTB, 21.09.12) [Les mer](#)

Diskuterte allmenngjøring på sjøen.

Status i prosessen rundt adgang til allmenngjøring av tariffavtaler i innenriksfart og på norsk sokkel var tema da samarbeidsutvalget Norsk Sjøoffisersforbund, Norsk Sjømannsforbund og LO møtte statssekretær Jan-Erik Støstad i Arbeidsdepartementet. (Fagbladet, 24.09.12) [Les mer](#)

Trontalen: Regjeringen vil sikre arbeidsplasser.

- Regjeringen følger utviklingen i arbeidsmarkedet nøye og vil videreføre arbeidet mot sosial dumping og useriøsitet i arbeidslivet. Det sa kong Harald da han leste trontalen for Stortinget tirsdag. Regjeringen vil sikre arbeidsplasser og varsler et lovforslag med tiltak mot misbruk av velferds-ordningene. (Aftenposten / NTB, 02.10.12) [Les mer](#)

Sosial dumping i Norden skal kartlegges.

Uakseptabelt lave lønninger og dårlige arbeidsvilkår for innvandrere er et utbredt problem i Norden. De nordiske arbeidsministrene skal nå utrede rekkevidden av problemet for å kunne innrette tiltakene riktig framover. - Vi skal blant annet se på hvordan vi i Norden kan samarbeide om implementeringen av EUs utstasjoneringsdirektiv, sier Hanne Bjurstrøm, leder for de nordiske arbeidsministrenes møte på Svalbard 12.-14.9. Nordisk ministerråd lanserer i november resultatene fra globaliseringsprosjektet som har gransket mønstre for migrasjon, arbeidsvilkår og rekrutteringspraksis for arbeidsinnvandrere fra Sentral- og Øst-Europa. (bygg.no, 14.09.12) [Les mer](#) Mer om Fafo-prosjektet [Nordic project on labour migration](#)

Sosial dumping konferanse. - Alle parter, også arbeidsgiverne, må tjene på trepartssamarbeidet, sa avgående arbeidsminister Hanne Bjurstrøm på Regjeringens konferanse om trepartssamarbeid og sosial dumping. Hun

frykter at en forverring av økonomiske krisen i Europa vil medføre at utfordringene med sosial dumping blir større i tiden framover. I sitt innlegg tok NHOs direktør for arbeidslivspolitik, Svein Oppegaard, til orde for innføring av en nasjonal minstelønn som et effektivt verktøy mot uakseptable lønns- og arbeidsvilkår i arbeidslivet. (NHO, 21.09.12) [Les mer](#)

Se flere nyhetssaker fra sosial dumping konferansen:

[Bjurstrøm holdt statsministerens åpningstale på konferansen om trepartssamarbeid og sosial dumping](#) (Troms Folkeblad / NTB, 21.09.12)
[Krevende diskusjon om sosial dumping](#) (Spekter, 21.09.12)
[NHO mener trepartssamarbeidet bare omfatter to parter](#) (YS, 21.09.12)
[LO vil forbedre allmenngjøringsordningen](#) (Fri Fagbevegelse, 21.09.12)
[Unio advarer mot pensjonsdumping](#) (Unio, 21.09.12)

Last ned notater fra sosial dumping konferansen:

- Line Eldring, Fafo: [Allmenngjøring og kampen mot sosial dumping: Virkninger og alternativer](#) (pdf)
- Per Skedinger, Institutet för näringslivsforskning: ["Evaluering av tiltak mot sosial dumping" och "Lovfestet minstelønn: Norden og Europa": Kommentar till FAFO:s rapporter](#) (pdf)
- Kjell Skjærvø, Oslo Byggningsarbeiderforening: [Forslag til et alternativ til dagens allmenngjøringsordning](#) (pdf)
- Stein Evju, Universitetet i Oslo: [Minstelønn eller almengjøring – eller ...?](#) (pdf)

EØS-debatt: Tiltak mot sosial dumping og allmenngjøringsrettsak

Kommentar: Forslaget om å ta ut arbeidslivspolitikken av EØS-avtalen er politisk gambling.

- Det er bekymringsfulle sider av utviklingen i norsk arbeidsliv, men svaret er ikke å ta arbeidslivspolitikken ut av EØS-avtalen. Arbeidslivspolitikken berører kjernen i det indre marked. Å ta det ut, innebærer i realiteten at EØS-avtalen faller sammen. Forslaget vil bety at titusener av arbeidstakere fra Sverige, Danmark, Polen og Baltikum som jobber i Norge, mister beskyttelsen i det felles regelverket. Det vil åpne for forskjellsbehandling, skriver Svein Roald Hansen, utenrikspolitisk talsmann for Arbeiderpartiet. (Moss Avis, 03.10.12) [Les kommentaren](#)

[EØS-avtalen: Fagforbundets forslag til LO-kongressen](#) (Fagforbundet, 28.09.12)

Se også: [Høyre: – Ap-ledelsen er skyld i EØS-bråket](#) (NRK Nyheter, 04.10.12)
[Fellesforbundets leder tar et kraftig oppgjør med EØS-motstanderne i LO](#) (Stjørdalens Blad, 03.10.12)
[EØS splitter Fellesforbundet](#) (Fri Fagbevegelse, 03.10.12)
[Ap: EØS har ikke vært til hinder for omfattende tiltak mot sosial dumping](#) (Magasinett, 02.10.12)
[Forbundsstyremedlem i Fellesforbundet: Farlig spill om EØS-avtalen](#) (Magasinett, 02.10.12)
[Fafo-forsker: Vil bety en helt annen EØS-avtale](#) (Aktuell, 01.10.12)
[Bedragerisk EØS-motstand](#) (Aftenposten, 01.10.12)
[NHO mener EØS-motstanderne i LO er på villspor](#) (Finnmark Dagblad, 28.09.12)
[EU-ambassadør János Herman avviser kravet om at arbeidslivsspørsmål trekkes ut av EØS-avtalen](#) (Dagsavisen, 28.09.10)

Andre saker om sosial dumping

Foreslår å avvike au pair-ordningen. Juridisk rådgivning for kvinner (JURK) foreslår i en ny rapport å avvike au pair-ordningen. De mener den fungerer som kamuflert arbeidsinnvandring og sosial dumping. (NRK, 26.09.12) [Les mer](#)

Se også: [Skulle jobbe som au pair, endte som hushjelp](#) (NRK, 26.09.12)

[- Au pairer utnyttes på det groveste](#) (NRK, 29.09.12)

Polske arbeidere sendt på gaten uten penger. På en arbeidsplass i Lillesand kommune skal de to polakkene, samt fem andre utlendinger, jobbet uten fast arbeidstid, uten kontrakt og med kun femti kroner i timen. Betalt svart og kontant. Arbeiderne skal ha vært utleid fra et firma på Østlandet. - Kynisk utnyttelse, sier Fellesforbundet. (NRK Sørlandet, 25.09.12) [Les mer](#) Se også: [Vil luke bort useriøse aktører](#) (NRK Sørlandet, 26.09.12)

Arbeidsinnvandring til Skandinavia: Etnisk segmentering – og høyere levestandard. Å komme som arbeidsinnvandrer til Norge, Sverige og Danmark er ikke ensbetydende med å kunne nyte av de gode lønns- og sosiale velferdsordninger. Dette til tross for at mange også får et bedre liv. Utnyttelse, sosial dumping, men også et bedre liv. Caritas Norges miniseminar om arbeidsinnvandring til Skandinavia kunne belyse om mange interessante punkter i et tema det er knyttet stor interesse til. (Uthrop, 25.09.12) [Les mer](#)

Senterpartiet vil ha en strengt regulert arbeidsinnvandring fra land utenfor EØS.

Arbeidsinnvandring de siste ti årene har bidratt positivt til norsk økonomi, skriver Sp i sitt utkast til prinsipp- og handlingsprogram for perioden 2013 -17. Men Sp ønsker styring og innstramming: Arbeidsinnvandringen, og dermed befolkningsveksten, må styres til alle regioner, ikke bare Osloregionen. Arbeidsinnvandring fra land utenfor EØS må reguleres strengt, og kravene til spesialistkompetanse må følges strengt. Arbeidsinnvandringen må begrenses for i større grad å bruke de ubenyttede menneskelige ressursene i Norge. Innvandrere fra EØS-området representerer en utfordring for de norske velferdssystemene, og det er behov for innstramming og å utfordre EØS-avtalen på dette området. (Fafo Østforum, 14.09.12)
Se også: [- Et verdiorientert Senterpartiprogram med tydelige standpunkt](#) (Sp, 10.09.12)
[Utkast til prinsipp- og handlingsprogram 2013 -17](#) (Sp)

- Høy innvandring gir ikke boligkrise. Høy arbeidsinnvandring har vært brukt som forklaring på presset i boligmarkedet. Særlig har eurokrisen gitt en strøm av arbeidssøkende sørfra. Nå kaster sjeføkonom Steinar Juel i Nordea ut en brannfakkell i den opphetede boligdebatten. - Ut fra de tallene SSB publiserer for husleie og boligpriser, er det vanskelig å spore et uvanlig sterkt press i boligmarkedet drevet av høy befolkningsvekst, sier Juel. Han mener høy innvandring først og fremst ville gitt et press på leieprisene, noe man ikke har sett tendenser til. (NA24, 13.09.12) [Les mer](#)

Østeuropeere på boligjakt møter fordommer. Fordommene på utleiemarkedet øker i takt med økt arbeidsinnvandring. – Mengden henvendelser fra polakker og arbeidere fra Baltikum har økt de siste par årene i takt med økt arbeidsinnvandring, sier Kari Helene Partapuoli, leder for Antirasistisk Senter i Norge. En rapport fra NIBR og Fafo viser at mange arbeidsinnvandrere sliter med å vinne oppmerksomhet og gunst hos utleier. - Boforholdene må legges til rette og vi trenger flere utleieboliger, sier NIBR-forsker Susanne Sørholt (bildet). (Romerike Blad, 18.09.12) [Les mer](#)

Se også: Samarbeidsrapporten NIBR/Fafo ["Møte mellom internasjonalt arbeidsmarked og nasjonalt boligmarked"](#)

ANDRE NYHETER

Kronikk: Har dårlige betingelser, men klager ikke.

- Lønns- og arbeidsvilkårene som tilbys østeuropeiske arbeidsinnvandrere karakteriseres ofte som sosial dumping i den norske debatten – likevel er arbeidsinnvandrere selv ofte tilfredse med arbeidsvilkårene, skriver Johan Fredrik Rye, professor i sosiologi ved Institutt for sosiologi og statsvitenskap, NTNU. Det skyldes blant annet at dårlige norske lønninger er gode ut fra østeuropeiske standarder, og at arbeidsmigrantene selv ikke synes at de kan kreve et fullverdig medborgerskap i det norske samfunnet. - Deres aksept av dårlige vilkår kan bidra til å sementere og legitimere forskjellsbehandling av den etnisk norske og den migrerende arbeidsstokken, skriver Rye. (Fri Fagbevegelse, 27.09.12) [Les kronikken](#)

Får ikke hjelp fra Fellesforbundet fordi de var innmeldt etter problemene oppsto. Juridisk bistand til det polske røtter-ekteparet i Skodje strider med vedtektene, sier Fellesforbundets ledelse. Den lokale fagforeningen mener det må være rom for skjønn, og at forbundet må løfte fram slike saker for å få bukt med sosial dumping på et område med dårlige vilkår. (Magasinett, 27.09.12) [Les mer](#)

Innvandrerne barnehage. På Nordskaget barnehage på Frøya er det polske, nederlandske, latviske, bulgarske, litauiske, estiske, slovakiske og thailandske barn. Nesten alle ungene er barn av innvandrere og hele 70 prosent av dem er fremmedspråklige. Bare fire av 30 barn er norske. De fleste utenlandske barna er fra Øst-Europa, og den store andelen utenlandske barn er en direkte følge av arbeidsinnvandringen til området. (Frøya.no, 24.09.12) [Les mer](#)

Grønland ønsker billig arbeidskraft. Landsstyret i Grønland vil utvikle gruveindustrien og derfor importere billig utenlandsk arbeidskraft. Fagbevegelsen oppfatter forslaget som å åpne for sosial dumping. (LO-Aktuelt, 26.09.12) [Les mer](#)

Ap vil stanse den aukande trygde-eksporten til Polen og andre land.

Arbeidarpartiet foreslår at uførepensjon, barnetrygd og kontantstøtte skal utbetalast etter prisnivået i det landet mottakaren bur. – Ordningane er

urimeleg gode, seier Hadia Tajik, som leiar Velferdsutvalet i Ap, som vil sende mindre NAV-pengar ut av landet. Forslaget kan skape strid internt i regjeringa. Karin Andersen gjer det klart at SV er skeptisk til forslaget. (NRK, 19.09.12) [Les mer](#)

Monti II på skraphaugen. Europakommisjonen har bestemt seg for å trekke det omstridte forslaget som blant annet skulle regulere streikeretten. Forslaget som har gått under navnet Monti II-forordningen skulle regulere forholdet mellom streikeretten, retten til etablering og retten til å yte tjenester i EØS-avtalen har møtt en vegg av motstand. Når Europakommisjonen nå trekker forslaget er det fordi de anser det som politisk umulig å få flertall for forslaget (LO-Aktuelt, 13.09.12). [Les mer](#)
[Les brevet fra president Barroso til EU-parlamentet](#)

FLERE NYHETER finner du på [Fafo Østforums nettside](#)

[Nyhetsarkivet](#)

[Bakgrunn](#)
[Deltakere](#)
[Kontakt](#)

Fafo Østforum er en forskningsstøttet møteplass som gir oppdatert kunnskap om virkningene av EU/EØS-utvidelsene, arbeids- og bedriftsvandringer, endringer i politikkutforming og innsikt i praktiske erfaringer. Gjennom seminarer og nettside er Fafo Østforum en kunnskapsleverandør på temaet. Forumet har i dag 18 deltakere - bedrifter, organisasjoner og offentlige instanser. Forumet er åpent for flere deltakere. Interesserte kan ta kontakt med Fafo Østforums prosjektleder [Line Eldring](#).

[FoU](#)
[Off dokumenter](#)
[Statistikk](#)
[Andre publ](#)
[Fafo Østforum publ](#)

På [nettsiden](#) finner du nyhetsklipp om EU-utvidelsen, informasjon om Fafo Østforums aktiviteter, derav program for kommende seminarer og foredragsfoiler fra tidligere seminarer. I Kunnskapsbasen finner du en rekke publikasjoner, se linker i venstre kolonne.

[Bestill nyhetsbrev](#)
[Avbestill](#)
[Nyhetsbrevarkiv](#)

Om nyhetsbrevet: Fafo Østforums elektroniske nyhetsbrev sendes ut jevnlig, og gir deg informasjon om Østforums seminarer, nye publikasjoner, samt tematisert utvalg av nyhetssaker fra vår nyhetstjeneste. Det er gratis å abonnere på nyhetsbrevet. Utskriftsvennlig pdf-versjon av nyhetsbrevene finner du i nyhetsbrevarkivet.

Kontakt:

Fafo, Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Borggata 2b. [Google kart](#)
Tlf: (+ 47) 22 08 86 00. Fax: (+ 47) 22 08 87 00 www.fafo.no